

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația : Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an : în țară : pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperativ, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator : **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director : **Constantin Popp.**

□

Redactor : **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul :

Tineretul în viața economică. — Lămuriri privitoare la Decretul-Lege Nr. 3453, din 12 Octombrie 1937, modificator al legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — *Cronica* economică. — Iar salariile. — Situația. — *Cronica* : Prima ardeleană. Se vorbește. Urcare de capital. Societatea „Petroliferă Română. Fuziune. Producția societății Mica.

Tineretul în viața economică.

Situația elementului românesc în industria și comerțul țării noastre este îndeajuns de cunoscută. Reprezentăm un procent aproape disparent. Toate marile întreprinderi fie industriale, fie comerciale sunt în mâna străinilor. Dar, mai mult jidanii sunt aceia cari stăpânesc viața economică a țării noastre, pe care o store de bogățiile imense cu care natura a înzestrat-o, așa cum storei o lămâie între degete. Ei sug mustul, iar nouă ne aruncă — să avem ce roade — coaja.

Sunt aproape 20 de ani de când străinii ăștia de sânge ne exploatează după bunul lor plac, în văzul nostru a tuturor. Ei s'au îmbogățit, și-au clădit palate, au mașină la scară, copiii lor îi cresc franțuzoicile, se plimbă în străinătate, nu plătesc impozite, au grațuitate pe C. F. R. și multe alte favoruri. Toate

astea în țara românească. Păi, nici nu s'ar putea în altă parte, din moment ce aici e patria lor, cum a spus într'o gazetă din București D-rul Fildermann. Auzi îndrăzneală! Aci e patria jidanilor. Așa dar noi românii trăim în țara lor. Și când te gândești că din atâtea sute de mii de neaoși români câți numără capitala nu s'a aflat unul singur măcar să-l palmuiască așa cum se cuvine pe acest obrasnic pestrițat.

Dacă ne gândim la viața industrială și comercială actuală, vedem, cu durere, că ăștia-s mai tari. S'au înfipt în toate domeniile și au prins rădăcini. Natural că s'au bucurat de neprecupeșitul concurs al tuturor partidelor politice, cari ne-au guvernat până acum. Sunt șmecheri români ăștia, crează o societate anonimă cu bani străini și consiliul de administrație în marea lui majoritate e compus din „personalități” și „excelențe” românești. Din păcate de origine. Ascunși sub firmă românească, cu sprijinul nemărginit al consilierilor, oameni cu greutate în viața noastră politică și cu legături la centru, își încep operațiunile.

Asta-i realitatea. Dureroasă și grea pentru noi, deocamdată, de ce n'am spune-o!

Se întâmplă că, anumite curente de dreapta s'au sesizat de tragedia elementului nostru și mai ales proporția

lui în viața economică a țării. D. Valer Pop fostul ministru al industriei, prinde momentul. Vrea să-l folosească. Intocmește un proiect de lege, care obligă toate instituțiile particulare să aibă angajați cel puțin jumătate din personal români de origine. Chestia e mai veche. A făcut mare vâlvă atunci și desigur că s'au vărsat bani grei în locurile competente, ca să se renunțe la ideie. Credeți că s'a petrecut vre-o schimbare la vre-o instituție particulară? Nu. Nici una. Elementul românesc e neglijat la fel, ca înainte. Ii sunt închise porțile și nu poate pătrunde în viața industrială și comercială. Iar dacă totuși se mai întâmplă să fie angajați pe unele locuri și tineri români, apoi aceștia sunt foarte rău văzuți și retribuiți mizerabil. În schimb li se cere mult mai multă muncă de cât străinilor.

Poate că și proiectul dlui Valer Pop să fie de folos. Iată cum. Intreprinderile minoritare cari au consilii mai puțin românești sau de loc, să introducă și aceștia pe unele „excelețe”, cari până acum au rămas pe din afară. Că mai sunt destule oase de ros și mulți, chiar foarte mulți, flămânzi.

Și'n situația asta se pune problema fineretului nostru în viața economică.

Nu credem că, problema asta va fi soluționată favorabil nouă, până ce o altă mentalitate politică nu își va face loc. Că o frământă zilnic partidele politice de guvernământ, de stânga ori de dreapta, asta e tot nimica. Oamenii cari își fac afacerile lor cu străinii nu vor putea niciodată schimba actuala stare a lucrurilor.

Alții noi, neinteresați, mai puțin flămânzi de câștiguri fabuloase, poate vor putea înfăptui ceva. Nu mult. Măcar un început.

Dar problema asta are și altă față, care privește fineretul nostru, cu îndrumările ce primește și sprijinul ce ar trebui să-l acorde publicul român.

Întâiu. Tineretul de azi nu îmbrățișază cu destulă dragoste nici comerțul și nici industria. Fuge chiar de viața economică. Un post la stat cu o leafă de mizerie i se pare mai convenabilă.

Cum am spus-o cu altă ocazie, tot în coloanele acestei Reviste, mentalitatea aceasta a tinerilor absolvenți de școli comerciale și chiar de academii, e cât se poate de curioasă și tot atât de greșită. Doar comerțul și industria e plug de aur, ca orice meserie de altfel.

Mulți fug de comerț ori de industrie pentru motive de loc justificate și de-a dreptul neserioase. Astfel auzi spunând scuzându-se că, nu am aptitudini și nu pot face treabă mare în comerț, deci nu intru. Tinerii cari gândesc așa — sunt sigur că sunt număroși — greșesc. Înainte de a trăi viața economică propriu zisă nu te poți declara pe tine însuși neapț, asta înseamnă lipsă totală de încredere în propriile puteri, lipsă de voință și lipsă de cătuși de puțină ambiție personală. Ori un om și mai mult un tânăr de azi trebuie să fie tocmai contrar. Să aibă multă încredere în puterile sale, voință dârză și ambiție de afirmare prin muncă. Cu acestea, chiar, fără așa zisele aptitudini cu cari credem numai că sunt înzestrați minoritarii, putem face față onorabilă ori unde.

Deci, numai îndrăsneală, curaj, perseverență și natural multă, multă muncă.

Sunt în schimb alții, toți tineri, cari fug de comerț considerându-l ceva așa ce nu cadrează cu demnitatea lor. Și asta fie că au o licență, fie că n'o au, dar fac „politică”. Au promisiuni ferme, categorice dela cutare mare om cu suprafață politică, fost, actual sau desigur viitor demnitar de stat. Și, dacă poate trăi fără să muncească, e cineva nebun să nu profite? Așa cred mulți dela noi. E dureros. Dar astai. realitatea, de ce n'am spune-o fără înconjur, așa direct, pe față.

Aruncăm o parte din vină pentru starea descrisă mai sus și asupra îndrumătorilor și chiar a școalelor.

Să fim sinceri, dar tinerii de azi absolvenți ai liceelor comerciale (până eri școli) nu primesc pregătirea necesară pentru viața practică comercială. Dar nu numai atât. Nu se încearcă cel puțin aducerea mai ales a elevilor în contact cu viața practică economică comercială și industrială, care ar fi de natură să creeze în parte din ei, cel puțin un

stimulent, să se nască o dragoste de o brânză oarecare, pe care să o îmbrățișeze după terminare cu multă plăcere.

Se poate că mulți dintre cei chemați să dea aceste îndrumări, nici să nu cunoască de loc viața economică și atunci desigur că nu pot face mai mult decât fac.

Asta însă nu poate fi o scuză.

Un profesor dispune de timp liber foarte mult. Dacă acesta l-ar folosi pentru câștigarea cunoștințelor absolut indispensabile, pe teren practic, s'ar putea ajunge departe. Dar atunci, cine să facă politică „militantă” și cine să umple cafenelele.

Indrăsnim să spunem toate astea așa cum sunt și cum nu le dorim noi.

Dacă în liceele comerciale elevilor li s'ar face altă educație și li s'ar da alte îndrumări pentru viața practică, desigur, alta ar fi și situația elementului nostru de origine etnică în comerț și în industrie.

În sfârșit mai avem de spus un cuvânt despre publicul nostru. Că, nu încurajază suficient elementele noastre, cari se mai răfăcesc prin industrie sau comerț. Nu suntem solidari. Ne place mai mult de jupânul cutare sau cutare, pe care-l sprjinim cu multă plăcere. De ce? Se poate unde știm că ne înșeală. Ba la măsurat, ba la cântărit, ba la numărât, ba la preț, ba la calitate etc. etc. Ocolim de-a-dreptul pe negustorii noștri fără nici un motiv și lăsăm banul câștigat cu sudoare poate, în mâna străinului.

În discuții, suntem teribili. Cerem, pretutindeni chiar să încurajăm numai și numai pe ai noștri. Iar când eșim cu toții la un „sprif” (să ni se ierte exemplul luat, dar e elocvent) intrăm la un minoritar, că și așa-i om, și-i bun, cetățean. Suntem umani, suntem buni, suntem lași și păcătoși.

Așa este! Nici o contrațicere!

N. DAVID.

Lămuriri

privitoare la Decretul-Lege Nr. 3453 din 12 Octombrie 1937, modificator al Legii pentru lichid. datoriilor agricole și urbane.

Asociațiunea Băncilor Române din București sub No. 90/1937, a trimis băncilor lămuririle de mai jos despre interpretarea Decretului-Lege de modificare a art. 50 și 52 din Legea lichidării datoriilor agricole și urbane.

Vă reținem aci anexat o copie după Decretul-Lege No. 3453 publicată în „Monitorul Oficial” No. 236, din 12 Octombrie 1937, *) care aduce o nouă modificare Legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Această lege a suferit, în afară de modificările aduse la 20 Aprilie 1935 (Legea cu privire la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 94 part. I. din 20 Aprilie 1935) trei modificări din luna Iunie și până astăzi.

Credem deci utilă o recapitulare a modificărilor suferite în tot acest răstimp de legea din 7 Aprilie 1934, pentru a putea preciza întinderea și aplicabilitatea ultimului Decret-Lege.

Trebue să menționăm dela început că atât modificările din 20 Aprilie 1935, cât și cele din 15 Iunie, 24 Iulie și 12 Octombrie 1937, privesc în deosebi dispozițiunile Cap. IV. și anume cele referitoare la debitorii prevăzuți în art. 50 și 52 din legea dela 7 Aprilie 1934.

Art. 50 al Legii din 7 Aprilie 1934, acordă comercianților persoane fizice sau juridice, cari ar avea cel puțin 15% din totalul creanțelor lor supuse prevederilor legii și cari au acceptat pentru debitorii lor aceste prevederi, dreptul de a propune creditorilor lor aranjamente de plată, în condițiunile acolo menționate.

Nu se precizase însă în textul citat termenul până la care debitorii prevăzuți de art. 50 pot face propuneri de aranjament, după cum nu se precizase nici datoriile cari puteau face obiectul aranjamentelor. Legea cu privire la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului din 20 Aprilie 1935 a fixat prin art. 24, pentru acești debitori, un termen maxim (expirat la 20 August 1935) pentru introducerea cererilor de convocarea creditorilor, iar prin art. 26 a menționat că numai datoriile anterioare legii din 7 Aprilie 1934, pot face obiectul aranjamentului.

Art. 52 al legii din 7 Aprilie 1934, acordă instituțiunilor de credit de orice fel, societăți anonime,

*) Publicat în revista noastră în Nr. 47 din 20 Nov. 1937.

care vor avea un plasament supus prevederilor acestei legi mai mare de 10% din totalul creanțelor lor, și cari au acceptat pentru debitorii lor aceste prevederi, dreptul de a propune creditorilor lor aranjamente de plată în condițiunile acolo menționate. Dispozițiunile acestui articol au fost completate prin art. 24 al legii din 20 Aprilie 1935, care fixează pentru acești debitori un termen maxim (expirat la 20 Sept. 1935) pentru desăvârșirea aranjamentelor respective, iar în cazul în care nu ar fi putut desăvârși aranjamentul (în formele prevăzute de art. 25 al aceleiași legi) în acelaș termen maxim, acești debitori trebuiau să fi cerut convocarea comisiunii de judecată a capacității lor de plată. Prin art. 26 legea din 20 Aprilie 1935, menționează totdeodată că numai datoriile anterioare legii din 7 Aprilie 1934 pot face obiectul aranjamentului. În sfârșit art. 25 al acestei din urmă legi prevede termenul în care aranjamentul încheiat poate fi atacat de părțile interesate și procedura de urmat în atari împrejurări.

Sistemul de lichidarea datoriilor agricole și urbane în ceea ce privește debitorii intrând în prevederile Cap. I. și II. din legea dela 7 Aprilie 1934, se întemeiază pe voința expresă sau prezumată a creditorilor. În intenția legiuitorului Decretul-Lege No. 2525 publicat în „Monitorul Oficial” No. 134 din 15 Iunie 1937, trebuia să aibă drept unic scop extinderea sistemului admis de art. 40 al legii din 7 Aprilie 1934, pentru debitorii prevăzuți în Cap. I. și II. și la ipoteza Cap. IV. A prevăzut deci și pentru creditorii cari nu ar consimți la modurile de lichidare indicate de art. 50 și 52 din lege, posibilitatea principială de a-și menține creanța integrală acordând debitorilor respectivi un moratoriu de 15 ani cu o dobândă de 1%, supunând în acelaș timp creanțele intrând în prevederile acestui Decret-lege, împreună cu accesoriile lor, la un impozit de 35%.

Intr'adevăr art. 1 al decretului citat menționa că acei creditori cari nu au acceptat și nu vor accepta aranjamentele încheiate sau aranjamentele propuse în termenele prevăzute de legea pentru înlesnirea și refacerea creanțelor din 20 Aprilie 1935, vor trebui să facă declarațiuni în acest sens și în condițiunile și forma acolo menționate, în termen de 40 zile dela publicarea decretului-lege.

Această redactare a textului putea fi interpretată ca o abrogare a tuturor dispozițiilor legilor din 7 Aprilie 1934 și 20 Aprilie 1935, cu privire la procedura convocării creditorilor, a votului lor etc. De vreme ce creditorul trebuia să facă declarațiune principială de neacceptare nu a aranjamentului încheiat, ci a propunerii făcute, toată procedura convocării creditorilor devenea inutilă și imposibil de examinat dacă debitorul întrunea condițiunile de fond pentru a beneficia de lege.

Asociațiunea noastră a atras atențiunea Ministerului de Finanțe asupra acestei inadvertențe și a consecințelor ei.

Decretul-Lege No. 1944, publicat în „Monitorul Oficial” No. 168 din 24 Iulie 1937, precizând că termenul de 40 zile începe să curgă pentru creditorii cari nu au acceptat sau nu vor accepta aranjamentele propuse pe baza art. 50 din legea dela 7 Aprilie 1934, dar neîncheiate încă, dela data rămânerii definitive a încheierii judecătorești prin care se constată adeziunea majorității legale a creditorilor, a înlăturat în parte inconvenientele semnalate. Intr'adevăr precizând că termenul de 40 zile curge dela data rămânerii definitive a încheierii judecătorești prin care se constată adeziunea creditorilor, se preciza implicit că toate dispozițiunile legii din 7 Aprilie 1934 cu privire la convocarea creditorilor, rămân în ființă și că aceștia pot discuta în instanța de convocare, sau pe cale de opoziție, dacă debitorul lor întrunește sau nu condițiunile de fond pentru a putea beneficia de lege, rămânând ca, declarațiunea de neacceptare să se facă numai după ce se va fi constatat că el poate cu adevărât invoca beneficiul legii.

Dispozițiunile cu caracter de rectificare ale acestui al doilea Decret-Lege nu înlătură însă toate inconvenientele decretului din 15 Iunie 1937, care rămânea în vigoare.

Astfel, decretul din 24 Iulie 1937, nu prevedea decât ipoteza în care debitorul a obținut adeziunea majorității creditorilor, dar nu avea în vedere ipoteza în care debitorul nu ar fi obținut majoritatea legală și ar fi recurs la arbitrii prevăzuți în art. 51 din legea dela 7 Aprilie 1934. Deasemenea decretul din 24 Iulie 1937 făcea cu totul abstracție de ipoteza art. 52 din legea dela 7 Aprilie 1934, pe care totuși o avusesse în vedere în textul decretului din 15 Iunie 1937, care rămânea încă în vigoare.

Asociațiunea a intervenit din nou în vederea înlăturării tuturor acestor lacune menite să creeze o totală confuziune în aplicarea legii, propunând în acelaș timp și soluționarea unei alte probleme: ca cererile de aranjament cari se găseau pendinte și cari nu puteau fi soluționate din cauza dilatoriilor la cari debitorii puteau recurge fără sancțiuni.

Propunerile noastre au fost în mare parte acceptate. Ultimul Decret-Lege, pe care-l anexăm în copie, abrogă decretul ulterior din 15 Iunie și 24 Iulie 1937, și după ce fixează un termen maxim de șase luni pentru rezolvarea tuturor cererilor de aranjament făcute în temeiul art. 50 și 52 sub sancțiunea urmării conform dreptului comun, aduce o reglementare completă a condițiilor în cari creditorii acestor debitori pot face declarațiunile de neacceptare, prevăzând toate ipotezele, fără a atinge totuși autoritatea lucrului judecat izvorât din hotărâri definitive.

Prin consecință dispozițiile decretului lege din 12 Octombrie 1937 nu sunt aplicabile în cazurile în cari comisiunile de arbitraj prevăzute de art. 50 și 52 din legea dela 7 Aprilie 1934, sesizate fiind, au dat asupra speței supuse judecății lor, o hotărâre rămasă definitivă prin neatacarea ei cu recurs.

Creditorii debitorilor prevăzuți de art. 50 pot face declarațiuni de neacceptare în următoarele ipoteze:

a) Dacă aranjamentele propuse au fost încheiate, în termen de 40 zile dela 12 Octombrie 1937;

b) Dacă aranjamentele nu au fost încheiate, în termen de 40 zile dela data rămânerii definitive a procesului-verbal prin care se constată adeziunea majorității creditorilor;

c) Dacă a fost sesizată Comisiunea de arbitraj prevăzută de art. 50 și nu a intervenit o hotărâre definitivă, în termenul desfipt pentru atacarea cu recurs a hotărârii;

d) Dacă hotărârea a fost atacată cu recurs și termenul de recurs a expirat, pot face declarațiuni de neacceptare numai creditorii cari au atacat hotărârea cu recurs, față de care deci ea nu este definitivă și aceasta numai în cazul în care recursul nu a fost încă judecat.

Este bine înțeles că nu pot face declarațiuni de neacceptare decât acei creditori cari au votat sau vor vota contra aranjamentului propus.

Situația identică în ceea ce privește creditorii debitorilor prevăzuți la art. 52 cu singura deosebire că acești creditori pot face declarația de neacceptare în termen de 40 zile dela 12 Octombrie 1937 numai dacă au intentat în termen legal acțiunea în anularea aranjamentului prevăzut la art. 25 al legii din 20 Aprilie 1935. Dacă însă aranjamentul propus de debitorii prevăzuți la art. 52, neîntrunind majoritatea legală, nu s'a putut realiza, iar instituțiunile respective au sesizat comisiunea de judecată prevăzută în acelaș articol, pot face declarațiuni de neacceptare toți creditorii cari nu și-au dat adeziunea la propunerea de aranjament:

a) Dacă nu a intervenit încă o hotărâre definitivă, în termenul prevăzut pentru atacarea ei cu recurs;

b) Dacă hotărârea a fost atacată cu recurs și termenul de recurs a expirat, pot face declarațiuni de neacceptare numai creditorii cari au atacat hotărârea cu recurs, față de care deci ea nu este definitivă și aceasta numai în cazul în care recursul nu a fost încă judecat.

Acest ultim decret conține însă și două dispozițiuni, în aparență contrazicătoare, asupra cărora trebuie să vă atragem în deosebi atențiunea:

Facerea declarațiunei de neacceptare, spune textul decretului, echivalează cu renunțarea la recurs. Prin consecință facerea recursului ia dreptul recu-

rentului de a mai introduce declarațiunea de neacceptare.

Această dispozițiune și-ar fi găsit întreaga aplicațiune dacă declarațiunea de neacceptare trebuie făcută fără nici o rezervă. De altfel în acest sens a fost redactat decretul într'o primă versiune.

Ulterior s'a revenit, adăugându-se la art. 5 că declarațiunile de neacceptare cuprinzând rezerve sau condițiuni sunt considerate ca neexistente, *cu excepțiunea rezervelor privitoare la îndeplinirea condițiunilor cerute de lege pentru aplicarea art. 50 și 52 din legea din 7 Aprilie 1934, sau a întrunirii valabile a majorității legale a creditorilor.*

Pe baza acestei adăogiri la art. 6 reese însă evident că în anume ipoteze creditorul poate face în acelaș timp și recurs și declarațiune de neacceptare și anume:

a) Dacă hotărârea este atacată cu recurs pe motivul neîndeplinirii condițiunilor cerute de lege pentru aplicarea art. 50 și 52 din legea din 7 Aprilie 1934, adică pe motivul că debitorii acolo prevăzuți nu au vocațiune la beneficiile legii;

b) Dacă hotărârea este atacată cu recurs pe motiv că din cuprinsul ei reese că debitorii acolo prevăzuți nu au întrunit valabil adeziunea majorității legale a creditorilor. (Ne permitem a vă reaminti că între condițiunile necesare pentruca un comerciant să uzeze de dispozițiunile art. 50 și 52 al legii din 7 Aprilie 1934, este și aceea ca el să nu fi beneficiat și de dispozițiunile legii concordatului preventiv. Ne referim în această privință la Deciziunea Inaltei Curți de Casație s. III. cu Nr. 1277 din 3 Iulie 1936).

Adăogăm în sfârșit că declarațiunile de neacceptare date de creditori pe baza art. 1 din decretul dela 15 Iunie și 24 Iulie 1937, sunt considerate inexistente. Creditorii vor trebui să facă noi declarațiuni în conformitate cu dispozițiunile acestui ultim decret.

Socotim că toate celelalte dispozițiuni ale decretului-lege sunt suficiente de limpezi, astfel că nu au nevoie de speciale explicațiuni. Totuși suntem la dispoziția Dv. pentru orice lămuriri ași cere.

Fiind Asociațiunea Băncilor Române, întrebată de când curge termenul de recurs contra hotărârilor de arbitraj, pe baza art. 50, — dat fiind că aceste hotărâri conform art. 51 se dau fără drept de apel sau recurs, a răspuns următoarele:

1. Este exact că potrivit dispozițiunilor legii din 7 Aprilie 1934 hotărârile date de comisiunile de arbitraj instituite conform art. 50 și 51 sunt definitive și date fără drept de apel sau recurs.

După cum Dvs. înșivă menționați, Inalta Curte de Casație în Secțiuni Unite, a decis însă că împo-

triva acestor hotărâri, deși definitive, există drept de recurs pentru că recursul este de ordin constituțional.

Legiuitorul dela 12 Octombrie 1937 nu putea omite acest fapt și dispozițiunile art. 2 din decretul-lege trebuesc interpretate ca o modificare a art. 51 al. II. din legea dela 7 Aprilie 1934 în sensul deciziunii Inaltei Curți.

2. Rămâne de examinat cea de a doua obiecțiune a Dvs. și anume: de când curge termenul de recurs.

Această chestiune recunoaștem că poate da loc la discuțiuni. Credem însă că din moment ce există o analogie între procedura prevăzută de art. 50 și 52 din legea dela 7 Aprilie 1934 și cea prevăzută de legea concordatului preventiv, în care toate termenele curg dela pronunțare, și termenul de recurs prevăzut în decretul dela 12 Octombrie 1937, curge tot dela pronunțare.

Această concluzie poate fi întemeiată și pe considerațiunea că hotărârile pronunțate de comisiunile de arbitrii sunt executorii din momentul acestei pronunțări, fără a fi nevoie de vre-o comunicare.

Vă dăm toate aceste lămuriri bine înțeles fără răspundere din partea noastră.

Cronica economică.

— Din bilanțul săptămânal dela 13 Noembrie 1937 al Băncii Naționale rezultă, că circulația fiduciară a Institutului nostru de emisiune a atins cifra de 28.172 milioane Lei. Cu sporul acesta, emisiunea prezintă o diferență de peste 2¹/₂ miliarde Lei față de anul trecut. Până la 31 Decembrie 1937, chiar dacă circulația nu va mai crește, vom avea un spor de cinci miliarde Lei în ultimii doi ani. Dacă finem seama de volumul circulației monetare efective, putem afirma, că avem în anul acesta o creștere de vre-o trei miliarde, iar pentru cei doi ani din urmă șase miliarde, incluziv moneda metalică.

În practică constatăm că, în timp ce cantitatea de numerar crește, piața suferă tot mai mult de lipsa de mijloace lichide și de plată. Lipsa se manifestă în creșterea numărului insolvențelor, în urcarea dobânzilor și în înmulțirea cazurilor de lichidări de stocuri și depozite, pe prețuri scăzute. Amintim numai câteva cifre. În timpul, în care emisiunea creștea la cu 165 milioane, avansurile economice scad cu 75 milioane; portofoliul comercial a scăzut dela 6238 milioane la 6172 milioane, iar adausurile pe titluri, dela 138 la 125 milioane. Din comparația acestor cifre se poate ușor vedea, că sporul de emisiune n'a fost destinat pieții.

— Piața lemnului continuă să fie deficitară. Exportul lemnului de cherestea pe primele șapte

luni ale anului 1937 a fost de 390.000 std., față de 473 mii std., din anul trecut, pe aceeași perioadă de timp.

Scăderea aceasta se datorește mai întâiu exportului din ce în ce mai redus în Germania. În rândul al doilea, a inexistenței exportului de lemn românesc în Italia și o simfioare micșorare a exportului nostru în Palestina. Creșterile pe cari le înregistrăm pe piața engleză, olandeză, belgiană și a statelor unite nord-americane în anul curent, față de anul trecut, sunt încă departe de a putea compensa deficitul din celelalte piețe amintite mai sus. În acest timp, lemnul de foc continuă să fie foarte scump. Prețul atât de urcat al acestui combustibil se datorește faptului, că nu se găsește în depozite. Explicarea s'a dat pe considerentul, că nu au fost destule vagoane pentru transportul lemnului. Justificarea însă s'a dovedit că nu este sinceră. Adevăruțul trebuie căutat în altă parte și anume: în împușinarea lemnului de foc din pădurile noastre. Căci, în cei douăzeci de ani din urmă pământul fărăi românești a fost exploatat de toți veneticii, cu concursul „bunilor români” în modul cel mai sălbatic, fără ca cineva să se gândească la o replantare a pădurilor. Fiecare ins a fost preocupat în primul rând de câștigul material momentan, fără a se neliniști de ceea ce făcea vecinul său. N'a existat nici un plan de ansamblu, de exploatare rațională a pădurilor și o replantare, după cele mai elementare norme gospodărești. Scadența însă, nu ne va cruța pe nici unul dintre noi.

— Se pare că știrile răspândite la începutul lunii Noembrie 1937 în toate părțile globului despre începutul unei mari crize economice mondiale nu au avut o consistență solidă. Căci, după 22 Noembrie a. c., dată pe care englezii au numit-o „Lunea Neagră”, anumite valori internaționale au început să crească. Dealtfel Londra nu a dat prea mare importanță scăderilor suferite de anumite valori, în nici un caz nu a dat importanța, pe care au dat-o capitalele, respective bursele din capitalele celorlalte țări din Europa. După unele știri, guvernul britanic intenționează de a face noi alegeri, pentru ca, pe calea aceasta, poporul să-i acorde deplină încredere pentru a putea preveni o nouă și eventuală criză amenințătoare a economiei engleze. Credința, că repriza economică din ultima vreme ș'ar atribui înarmărilor masive pierde din aderenți. Anumiți oameni politici de primul rang din Marea Britanie combat cu energie teza. Dealtfel, nivelul tuturor prețurilor și activitatea de producțiune de tot felul demonstrează în deajuns, că pesimismul alarmant trâmbitat de sceptici sau de anumite cercuri interesate nu este absolut cu nimic întemeiat.

— *In Statele Unite ale Americii de nord, oficialitatea luptă din răspuțeri pentru îmbunătățirea condițiilor economice și sociale. Astfel, prin mesagiul adresat ieri congresului, Președintele Roosevelt a propus construirea a 4 milioane de locuințe în Statele Unite, în care scop se vor cheltui până la 15 miliarde dolari. Programul a fost așteptat cu mare încordare, deoarece aplicarea lui necesită o strânsă colaborare între guvern și întreprinderile private, iar consecința nu va întârzia să se producă: o înviorare puternică a vieții economice. Cumpărătorii acestor case vor primi din partea guvernului mari împrumuturi, cu o dobândă scăzută. Prin mesagiul se spune, că acest program reprezintă cel mai mare câmp de investiții, ce s'a pus vreodată în aplicare în America. În adevăr, construcțiile de case nu au finit pasul în ultimul timp cu nevoile de locuințe ale populației în continuă creștere a Statelor Unite. Apoi din casele existente azi, majoritatea trebuiesc înlocuite. Pentru executarea acestui vast program, Roosevelt a propus o serie de măsuri, pe cari urmează să le ia congresul: majorarea fondului pentru distribuirea de credite cumpărătorilor de locuințe, micșorarea dobânzii sumelor împrumutate pentru cumpărare de locuințe, reducerea prețului materiei prime necesare construcției locuințelor, etc. Nu ne îndoim nici un moment că vrednicul Președinte Roosevelt, ales a doua oară șeful Statelor Unite Nord Americane, își va duce la bun sfârșit planul conceput pe baze atât de largi, spre liniștea și fericirea poporului său.*

S. P.

NOTE.**Iar salariile.**

Înainte de a se ocupa guvernul de problema salariilor statului, arătam în coloanele acestei reviste necesitatea urcării salariilor în proporție cu scumpetea de pe piață și mai mult ceream stabilirea unui minim de salariu. Pentru că nu-și poate cineva închipui că dintr'un salariu de 2000 de Lei lunar, poate trăi nu o familie, dar un singur om.

A trebuit să treacă timp îndelungat ca guvernul să vadă cruda realitate a situației materiale în care se găsesc slujbașii țării.

Bine că, a ajuns să se rezolve și chestia asta, deși târziu, dar decât niciodată mai bine așa în ceasul al unsprăzecelea.

Dar, având în vedere situația actuală din țara noastră, cea politică, poate să fie la mijloc o farsă. De 4 ani de zile liberalii sunt la cârma

statului și până acum nu s'au gândit la ridicarea curbelor de salarii. E oarecum interesant sau chiar bănuitor faptul că această binefacere cum o socot unii, părerea noastră e că se repară o nedreptate, vine tocmai în toiul campaniei electorale, înainte de alegerile generale cu câteva săptămâni și când guvernul are mai mare lipsă de voturile slujbașilor săi. Și nouă ni se pare că interesul electoral a urgitat rezolvarea acestei probleme „gingașe“. De ce oare? Trebuie ca bugetul statului să se soldeze cu excedent numai de dragul domnului cutare ministru, și funcționarii să moară de foame?! Nu se fac destule cheltuieli pe lucruri cari nu sunt de nici un folos! Ce câștigăm că pavilionul României la expoziția internațională dela Paris e cel mai frumos? Dar, așa suntem noi, ne place să fim arătoși pe dinafară, iar pe dinuntru doamne ferește.

Chiar dacă ridicarea curbelor de pe salarii s'a făcut numai pentru alegerile generale, cari vin și atunci ne bucurăm de acest fapt, însă cu această problema salariilor nu s'a rezolvat, ea rămâne deschisă.

ION D. PITU.

Situația.

Pe tărâm economic nu s'au înregistrat în timpul din urmă evenimente însemnate.

Atenția generală este îndreptată asupra problemelor politice la ordinea zilei. Prelungirea mandatului guvernului Tătăreșcu ca și cartelul electoral încheiat cu gruparea dlui Vaida, a dat naștere la comentarii felurite, iar opoziția a pornit imediat o puternică și unitară campanie electorală. Între dnii Maniu, Codreanu, Gheorghe Brătianu și C. Argetoianu, s'a încheiat un pact de neagresiune, pentru garantarea libertății alegerilor, ceea ce nu se poate confunda cu un cartel electoral între grupări, care reprezintă ideologii diametral opuse. Scopul acestui pact este vădit, luptă unitară împotriva guvernului.

Înregistrăm evenimentele așa cum s'au petrecut, comentariul nostru fiind de alt domeniu, nu politic.

La început dl Vaida a fost atacat vehement de către „democrații“ dela noi, iar pe de altă parte „naționaliștii“ l-au pierdut pentru un timp greu de găcit. A venit curând pactul de neagresiune și cartelul dlui Vaida cu liberalii a trecut pe planul al doilea. Acum frații gardiști ai dlui Codreanu sunt ținta unor vehemente și nedrepte atacuri din partea presei noastre pretinse de dreapta. Durere, dar asistăm la o luptă între naționaliști care nu are alt rezultat decât fărâmițarea forțelor noastre tinere și sănătoase.

Am făcut recapitulăția de mai sus, deși foarte scurtă, dar suficient ca să ne putem da seama de seriozitatea politicianilor dela noi, a unora din ei, cari nu găsesc acum altceva de făcut mai bun, decât să se înjure, să distrugă suflete și caractere noi, de care are atâta nevoie țara noastră.

Dacă nu ești înregimentat în nici o grupare politică și privești desfășurarea evenimentelor printr'o prismă obiectivă, să mi se scuze expresia, dar te scârbești de-a-dreptul de tot ce auzi și citești în gazete.

La interesul statului, la dezvoltarea țării, la progresul poporului român, se gândesc atât de puțin oamenii noștri „de stat“, iar înaintea lor văd doar „puterea“, adică fericirea personală și îmbogățirea pe orice căi și cât mai mult.

Dacă totuși sunt și din aceia, cari nu urmăresc interese materiale, ci numai și numai binele neamului nostru, apoi nu-i destul de trist că tocmai pe aceștia vor stăpânitorii să-i distrugă?

Și acum, iată că dl Tălarăscu a format un nou guvern pe alți 4 ani de zile. Am fi nedrepti dacă n'am recunoaște că în guvernarea trecută nu s'au realizat lucruri folositoare și bune. Ba în anumite domenii de activitate s'au înregistrat progrese simțitoare. Dar, pe noi ne interesează, desigur, mai mult problema creditelor și situația băncilor din Ardeal.

Înainte cu 4 ani se puneau mari speranțe în partidul liberal, care, se zicea că e al băncilor, și deci va căuta să amelioreze situația jalnică a acestora, de pe urma conversiunii datoriilor agricole.

Deși conjunctura generală economică a fost destul de favorabilă, totuși situația institutelor de credit din Ardeal, azi, e ca înainte cu 4 ani. Nici o schimbare în bine. Aceste instituții, cari altădată au avut o menire mare de tot, chiar istorică, sunt destinate peirei. Guvernul le-a neglijat completamente, ocupându-se cu crearea de noi întreprinderi de stat, de cari ne-am ocupat la timpul său, combătându-le cu vehemență și justificat.

Pe lângă toate astea nu s'a ajuns la nici un rezultat îmbucurător.

Creditul, e bolnav. Refacerea sau vindecarea vine dela bănci, cari au nevoie de sprijinul guvernului.

Poate, în noua sa perioadă de guvernare, partidul și guvernul liberal să rezolve într'un chip mai favorabil și această problemă, de mult arzătoare.

Să vedem.

CRONICA

Prima Ardeleană. S. A. de Asigurări Generale din Cluj și-a mărit capitalul social cu 2 milioane de Lei. Subscripția nouilor acțiuni s'a făcut în cursul lunii Noiembrie a. c.

Se vorbește de unele schimbări în conducerea Băncii de Credit Român. Dl Grigore Carp ar urma să fie numit director general în locul dlui Oskar Kaufman, care trece administrator delegat. În 'cosiliu urmează să intre dnii I. Gigurtu, C. Garofilid și Em. Oltulescu.

Urcare de capital. Uzinele Titan, Nadrag, Calan își sporesc capitalul social dela 400 milioane la 500 milioane de Lei.

Societatea Petroliferă Română urcându-și capitalul social dela 20 milioane Lei la 40 milioane de Lei, urmează să-și modifice în acest sens și statutele.

Fuziune. Între Banca Agrară din Oradea și Casa de Păstrare din Salonta se duc tratative de fuziune. În cursul lunii Decembrie a. c. fuziunea va deveni fapt împlinit.

Producția societății Mica în cursul lunii Octombrie a. c. se urcă la 262 kgr., 6589 aur fin.

Manuale și rechizite ieftine

cumpărați numai dela **Librăria**

„Dacia Traiană“, Sibiu

Piața Unirii Nr. 7.—Telefon Nr. 168.